

id Gulielmus Dux Brunsvicensis a Werdensi Abbate, cui parere Cives insolentiores recusabant, certa pecuniæ summa Abbati numerata redemptum, in suam potestatem redegit. Munire id Opidum Carolus, Caroli Magni F. adversus Sorabos & Vilfos bella gerens cœperat, idque S. Ludgero primo Episcopo Monasteriensi tradiderat, ut in populis a Carolo subjugatis prædicanti, ritus receptus esset. *Halberstadtum* urbs Episcopalis, Oltemia fl. perluitur. In hujus urbis medio extollitur tumulus ac collis: is duorum stadiorum habet longitudinem, ac in summo vertice latam amplamque planiciem, in cujus extremis angulis, bina ædificata Templum sunt. In medio late patet forum splendidissimis Canonorum ædibus undique cinctum: illa autem quæ in monte sita sunt Civitas seu Vrbs dicuntur, quæ ad montis pedem, suburbia vocantur. Est circa hanc Civitatem Ager optimus, ferax Tritici, maturescenibus Frugibus, culmorum altitudinem equo insidentem hominem ferunt excedere. *Quedelmburga* Vrbs antiqua & primorum in Saxonia Principum decus, haud ita procul Magdeburgo distans, ab Imperatore Henrico Aucupe condita. *Hannovera* opidum ad ripam Leine fl. è regione vetustæ Arcis Comitum a Lauwenrod, jam Henrici Leonis ætate, circa annum Christi **CIOCLVI** cui (quod transfl. situm esset aulici Hannover nomen dederunt) Arci subiectum fuit. Floret hoc tempore inter cætera Saxoniæ urbes. Aggeribus enim, muris & fossis firmiter munita, & Civium bonorum ac fortium Virorum frequentia & ædificiis stipata est. *Hildesheimium*, sive *Hildesum*, *Ascalingium* Ptol. Irenico: Civitas antiqua: fuit antea duplex, postea utraque conjuncta, facta est unica. Templum summum insigne habet, Turrisque ipsa tectum habet aureum. Civitas amœna, patria Ludolphi Colonienfis Mathematici peritissimi, qui nunc Lugduni agit in Batavis. Sedes est Episcopalis: Irenicus istius loci Episcopos recenset, quod & Crantzius in sua Metropoli, & paullo accuratius Antonius Monchiacinus lib. **II** de primis Christianæ Religionis initiis, præstat. Fuit autem Episcopatus Hildesheimensis primum in Saxonibus fundatus ac institutus a Carolo Magno Galliarum Rege, ac Imperatore potentissimo. *Northausen* Civitas Imperialis. Continentur etiam hac Tabula Ducatus *Grubenhagen*, qui est Membrum Imperii, & Principatus (*Furstendom*) *Anholt*: item *Mansfeldia* Comitatus veteris Saxoniæ, ad amnem Salam antiquissimus, quum Hegenus qui temopre Arturi Britannia Regis floruit, anno **IOXLII** Comes Mansfeldicus fuisse perhibeatur: nomen ei a Manno Thuiskonis filio, ut Ascaniæ vicinæ ab Ascenes. Primariæ urbes sunt *Mansfeldia*, ad Wiperum fl. *Eislebia* & *Wypra*. *Eislebia* Metropolis est, inter Salam & Wiperum: nomen creditur habere ab Ifide, quam Tacitus oras Suevicas post obitum Mariti peragrassæ, testis est. Iuxta eam sunt Metalla in Montibus Melibocis. Loca ista *Tubantes* coluisse existimantur. Hi tamen *Twende* Pyramio: Frisiis contermini: *Benthem* Comitatus huic vicinus antiquum nomen referre credit Verrutius. Hos *Tubinger* existimat Lazijs Migrationum lib. **VI** Comitatus iste sub se habet Comitatus **IV**, *Wippram*, *Arnstein*, *Wetm*, & *Quernfurt*. Item Co. *Barby*, *Stolberg*, *Hohenstein*, *Regenstien*, *Plesse*, omnes Imperii. Continentur etiam Ecclesiastici Principatus hi: *Meydburg* Archiepiscopo & Primatus Germaniæ, Imp. est: & Episcopatus *Hildesheim*, *Halberstat* ambo Imperii: subsunt Moguntino. Item *Quedelborch*, & *Gernrade*, *Stiften* sunt Imp. in **VIII** Circulo.